

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograde dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika Sv. treh kraljev izide prihodnji list v torek, 7. januarja 1902.

Nekoliko odgovora.

Gospod Fran Podgornik je v »Edinosti« izpredel svojo prejo, in sedaj vemo vse, kar nam je o nevarnosti razdora na Slovenskem vedeti treba. Kakor je mož v življenji, taki so tudi njegovi nazori! Dasi bistre glave, ni imel svoj čas niti toliko energije v sebi, da bi bil dokončal svoje študije. Ostal je polovičar, in kar v roke vzame, se mu pod roko spremeni v polovičarstvo. In to tudi v politiki. Niti jednega praktičnega nazora nima, vse je pomešano, kakor godlja v skledi. Višek njegove politične modrosti tiči prej kot ne v prepričanju, da sta unijatismo in pa zavod svetega Jeronima dandanes za nas najvažnejši politični točki, kojima nam je pred vsem posvetiti vse sile in moči. S takim politikom je težko razpravljati, posebno tudi zategadelj, ker mu je dozdevna nezmožljivost lastnih nazorov suprema lex!

Ker pa je gospod Podgornik, razpravljajoč o nevarnosti razdora na Slovenskem, tudi naš list omenjal, spodobi se mu nekaj odgovora, dasi smo svoj čas omenjali, da ž njim ne bomo polemizovali.

Gospod Podgornik piše: »Vse, kar bi služilo v širjenje zavesti v kulturnem pomenu slovanskih stvari, je liberalna stranka zanemarjala. Koliko prostora ima vsaki dan v predalih svojega glavnega glasila, a s čim napolnjuje te predale najbolj? Kje je vsake vrste »živa starina« slovanskih narodov, da bi narod z njeno pomočjo prišel zopet k večji zavesti svojega slovanskega značaja? Ali so slovenski naobraženci, katere vodi liberalna stranka, že tako seznanjeni s slovanskimi dejstvi, šegami, pravi, da more glavno glasilo stranke zanemarjati prevažno stvar?«

Tu imamo torej očitjanja. Naš list polni svoja predala z nepotrebnim gradivom, a ne polni jih s »živo starino« slovanskih narodov, in ne s slovanskimi dej-

stvi, šegami, pravi. Po mnenji gospoda Podgornika bi moral naš list biti nekaka vsakdanja revija za slovanska dejstva, šege in prava. To se pravi nekaj tacega kot dnevnik, kar je bil »Slovenski Svet« kot tednik. Mi smo sicer prepričani, da bi naš list potem ravno tako hitro poginil, kakor je poginil omenjeni tednik, ali o tem niti dalje razpravljati nečemo, dasi dobro vemo, da je tisto, kar v življenju imenujemo »dolgi čas«, najhujši morilec tako dnevnikov, kakor tednikov. Gospod Podgornik očita napredni stranki, da je storila največ dejansko in taktično napako, da je opustila smer, katere se je držala do podzime leta 1887. To se pravi, naša stranka je storila največ napako, da se je otrsela tistega polovičarskega, nebuloznega, in dostikrat neprebavljivega panslavizma, ki ima še dandanes goreče zastopnike v nezrelih tržaških politikih in sploh v samoukih, ki pri nas tako radi v politiko silijo. In gospod Podgornik je samouk in družega nič. In kar je stranka grešila, preneslo se je tudi na njeno glasilo. Tudi to se je otrslo Podgornikove taktike, in pričela se je zanemarjati »živa starina« slovanskih narodov, in vse drugo, kar je ž njo v zvezi. Ali je stranka pravo ukrenila, da ne postopa več po taktičnih predpisih Podgornikovih, to opravičiti je stvar stranke. Nam je opravičiti jedino postopanje našega lista. In tu je gospod Podgornik mnenja, da bi naš list takoj izpodnesel tla »Slovenca«, ako bi iskal glavni svoj namen v gojitvi »žive starine«, slovanskih dejstev, šeg in prava. Bolj najivnega mišljenja si skoraj mislimi ne moremo, kakor je v tem pogledu mišljenje gospoda Podgornika. Tako smejo misliti časniški otročaji, ne pa zreli žurnalisti!

Kaj je naloga političnega glasila, o tem gospodu Podgorniku ni treba govoriti; to on brezdvajšno ve, ali bi vsaj vedeti moral. Naloga političnega glasila v Slovencih pa je v prvi vrsti ta, da v širših masah vzbudi in vzbudi zanimanje za javne razmere in za-

deve. In sedaj primerjajte v tem pogledu, kako je dandanes mej nami, in kako je bilo nekdanj. Koliko pa je bilo krogov, ki so se zanimali za javnost? Tuintam se je malo zakričalo, potem pa se je tista pripravna blazina, na kateri so zapisane besede: vse za vero, dom, cesarja, potisnila pod glavo in sladko se je spalo. V masi našega priprostega naroda je bila glede javnih razmer vladala popolna letargija, in tudi popolna nevednost. Kaj se je o politiki govorilo in umelo po naših kmetijskih vaseh? Da je le cesar dobil svoje davke, in duhovščina svojo kolekturo, pa je bilo dobro vse! Ali pogledajte dandanes v naša kmetijska sela, in če bi gospod Podgornik prišel v Nemški Rovt, ali pa na Vojsko pri Idriji, pripetilo bi se mu kaj lahko, da bo de naletel na kmete, ki se pripravljajo o tem, so li prava načela napredne, ali pa načela takoinenovane katoliške narodne stranke. Da, strankarsko gibanje — vsaj na Kranjskem je tako — zaneslo se je pri nas v najzadnejšo vas, povsod se narod med sabo prepira, dostikrat še srditeje, nego po mestih. Podgorniku se vidi vse to žalostno, in veliko svojo glavo poveša melanholično, kakor poveša cvet svojo glavico, kadar ga je slana ožgala! Revež! Mi pa smo ponosni na to, ker opazujemo, da ravno vsled strankarskega gibanja je prišel narod samostojno misliti. Po samostojni misli v sredi naroda koprnili smo kot potnik po vodi v puščavi. Da se je končno vendarle pričela vzbujati, to je več ali manj zasluga našega lista. To je istina, in naj gospod Podgornik še tako zdihuje!

Našemu narodu je pred vsem treba, da se zave onega, kar ga obdaja. Če hočemo poučiti koga o poljedelstvu, ne bom mu predaval o zvezdoslovju. Istotako je v politiki: če naj narod o svoji lastni javnosti zdravo in pametno misli in sodi, mu ne bomo možgan mučili z zadevami iz Kamčatke ali iz Dobruše! O tem ni treba izgubljati daljših besed!

S tem pa nikakor nečemo trditi, da

je toliko slavljen slovenska vzajemnos pojem brez jedra in veljave. Ko bode enkrat masa naroda primerno izgojena, ko bode občna omika dospela do gotove stopinje, tedaj bode napočila doba, plodonosno gojiti duševno zvezo z drugimi slovanskimi rodovi ter tako krepiti tudi samozavest slovenskega naroda. Dandanes pa je Podgornikova »živa starina« pojem, o kojem ogromna masa slovenskega naroda še nikacega pojma nima. Kdor objektivno sodi, mora pripoznati, da je tako! In ker v politiki z astronomijo nečemo poljedelstva učiti, smo prepričani, da je sedanje postopanje našega lista pravilno, pravilno že tudi zategadelj, ker je vspešno. Vspeh pa je končno najlepši sodnik! Naše postopanje pa bi moral tudi gospod Podgornik odobriti. Če naj se mej nami vspešno upelje tista smer izpod zime leta 1887, v katero je dunajski politik platonično zaljubljen, je gotovo, da se mora streti jarem duhovniškega stanu, v kojega je dandanes naš narod vprežen. Kardinal Missia in slovanska vzajemnost sta pač kakor voda in ogenj, ki se med seboj uničujeta! Tudi o tem ni treba izgubljati daljših besed!

Cerkev in narodnost.

Kdor se je količkaj seznanil z vodilnimi načeli klerikalizma, ki vlada danes kakor že stoletja sem vso katoliško cerkev, kdor je le površno spoznal grandiozne njegove naklepe, tisti nima nobenih dvomov glede stališča, ki ga zavzema katoliška cerkev napram narodnostnemu vprašanju.

Katoliška cerkev vidi v narodnostnem gibanju največjo nevarnost za svoje stremljenje po univerzalnem gospodarstvu. Sprijaznila se je tekom stoletij ali resno ali vsaj na videz z raznimi političnimi in socialnimi premembami, samo z narodnostnimi prizadevanji se ni sprijaznila in se ne bo, dokler se sploh ne odreče nje-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

Katakombe.

Veseloigra v 4 dejanjih, spisal Gustav Davis.

V četrtek se nam je predstavil na slovenskem odru Gustav Davis, ki je manj znan kot literat in dramatik kakor pa kot urednik dunajskega lista »Reichswehr«; nas zanima samo dramatik in pisatelj veseloiger. Veseloiger se je zadnji čas med Nemci toliko produciralo, da so zajedno s francoskimi pikantnimi burleskami preplavile odre. Tako sta n. pr. Kadelburg & Co. odprla kar celo fabriko in tudi druge bolj ali manj znane židovske firme pošiljale so med svet te vrste fabrikatov. Da je pri tako množični produkciji manjvrednega izmed plev odpadlo le malo zrna, je razumljivo. Te veseloigre nimajo nobene literarne vrednosti in so skovane po istem kopitu, večinoma nimajo poleg nekaj šablonskih dovtipov in plitvega humorja nobene tendence, nobenega zdravega jedra; mi pogrešamo v njih situacijskega, kaj še duhovitega humorja. In vendar prinašajo svojim očetom — lepe taničije. Da so pisane z veliko rutino in gotovo tehniko — prav »fabriksmässig« — tega nihče ne more odrekati tem — fabrikatom.

V vrsto pisateljev veseloiger je stopil tudi Davis, čegar »Katakombe« so doslej poleg »Heirathsnest« a povsod velik uspeh. Ali moramo prištevati tudi »Katakombe« veseloigram zgoraj omenjenega genra? Ne. Sicer se tudi »Katakombam« pozna šablona, a cela igra ima v sebi lepo porcijo finega, duhovitega humorja, ima idejo in tendenco ter je krasna persiflaža »štreberstva« in protekcije med uradniki, nižjimi in višjimi in britka satira na znano špekulativno sklepanje zakonov in pa ženskega upliva na junaške mošeše »Pantoffelheldenthum« a. štreberstvo uradnikov — špekulativni zakoni — kako obdelano polje! Morda pa daje prav dejstvo, da je Davis iz te tolikokrat obdelane snovi napravil toliko izvrstnih in tudi nekaj prav originalnih figur ter ustvaril izborna parodijo na sedanje razmere, igri tem večjo literarno vrednost.

»Katakombe«! Bog ve, kaj so si nekateri mislili pri tem, predno so prišli v gledališče! Naslov samo vleče; imenujejo se pa tako pritlični uradni prostori, kjer pričenjajo mladi, nadpolni ljudje, večji in manjši štreberji — po Davisu so vsi uradniki štreberji brez izjeme — svojo karijero ter stremijo ven iz »katakomb« — na zgoraj Igra se vrši spodaj v »katakombah« in zgoraj na parketu v visokih uradnih krogih, da, sam minister nastopa!

Igra se bajé ne vrši na Avstrijskem in ti visoki uradniki seveda bajé niso avstrijski — kako neki! — ampak vse se godi menda nekje med Abderiti; in če bi tega menda naša občutljiva literarna »svoboda« ne prenesla... Ker so »Katakombe« tendenciozna parodija, oddalji se Davis seveda ssem in tja od realnih tal, pogleda malo v kalejdeskop in — pretirava. A če primerjamo z njo francoska moderna in starejša dramatična dela te vrste, kake neverjetnosti spravijo v svoje pikantne karikature, moramo priznati, da v »katakombah« sploh nimamo karikatur, ampak vidimo pred sabo živeče ljudi veselo — žalostno sedanjost v bengalični luči. Tu imamo v obliki veseloigre ves cvetoči nepotizem, birokratizem, protekcijo, štreberstvo prav kakršno je, — sujet, iz katerega bi se prav tako lahko zajela in spisala prav tako izborna — žaloigra... Glavna ironija in humor tičita v tem, da pomaga skromnemu in elegantnemu kavalirju dr. Mayreggu lepo in interesantno blede lice in spreten ples, drugemu — osornežu Bohrmannu pa igra skat ven iz »katakomb«. Igra gre s stališča, da tiči vsem uradnikom, da, celo c. kr. slugam štreberstvo v krvi, in dela razliko samo med doslednimi in nedoslednimi, značajnimi in ne značajnimi štreberji.

Dr. Meyregg je zaljubljen v mlado,

bogato, krasno Rusinjo Nastjo, lepo, a trdosrčno bitje, žrtev svoje krive vzgoje, v kateri ji je vcepljena ideja — žensko štreberstvo! — dobiti kdaj visokega dostojanstvenika za moža, čeprav brez ljubezni. Mayregg — idealen, eleganten, a ubog praktikant in ona — bogata ter prevzetna, mrzlega, zatrdga srca, pri tem pa vender simpatična in mladostno navivna — taka dva značaja je težko združiti i pod okriljem vse premagujočega amorja; vmes nastopi še visok, dasi star in glup dostojanstvenik kot ženin, mož kakor nalašč ustvarjen za bogato Nastjo, gospa ministrova, protektorica mladih gospodov, in minister, osoren igralec škata, a končno vender po raznih spletkah ministrove gospe zmaga ljubezen. Okoli teh dveh oseb se suče vsa igra; oba sta nam simpatična, tudi »brezsrčna« Nastja, ker njena slabost ne tiči v njeni naravi, ampak v vzgoji; v istem trenutku pa, ko premaga tudi v njej čut zmagovalne ljubezni, je i naše srce povsem na njeni strani. Obdelan tema — kaj ne? In vender najdemo v igri še toliko interesantnega, »svojega«; vse smo sicer že videli nekoč, spominjamo se tega predsednika, c. k. sluge, Löhnkeja, ministra, vse, vse smo že videli — če drugje ne, pa v življenji — in vender nas zanima ta duhovita igra od konca do kraja, zabavamo se ob

nim posvetnim ciljem. To stališče, ki je popolnoma naravno in logična posledica klerikalizma, je zavzela cerkev že v začetku 13. stoletja, ko je začela pravo vojno zoper »ljubezen do rodne zemlje« (amor soli natalis) in ostala mu je zvesta do današnjih dni. Nikjer se to tako jasno ne vidi, kakor v duhovniških učnih zavodih. Tam velja načelo, da je gojenec kar mogoče temeljito odtujiti domovini in celo sorodnikom, tam se raznarodovanje tako sistematično neguje, da se celo raba materinega jezika omejuje. V tem oziru je značilno, kar je dejal francoski jezuit Juveney, da je namreč duša v nevarnosti, če človek svoj materni jezik neguje. Sicer pa je stališče katoliške cerkve najbolje označeno v tistem skupnem pastirskem listu, ki so ga svoj čas izdali avstrijski škofje, in v katerem so razliko v jezikih proglasili kot posledico babilonske zmešnjave ter ljubezen do domovine in do lastnega naroda proglasili kot smrtni greh.

Ni menda treba posebe pripominjati, da se nobena narodna stranka s tem stališčem ne more sprijazniti in da je stranka, ki stoji v narodnostnem oziru na stališču katoliške cerkve, izdajalka in sovražnica svojega naroda.

Sedaj se je sam poglavar katoliške cerkve oglasil v zadevi narodnostnega vprašanja v Avstriji in, četudi v previdnih besedah in z diplomatično obzirnostjo, ponovil to staro stališče katoliške cerkve. Vsled tožba olomuškega nadškofa glede težav, ki mu jih delajo narodnostni boji, je papež Leon XIII. poslal vsem češkim in moravskim škofom apostolsko pismo, ki ni samo teoretičnega, nego tudi praktičnopolitičnega pomena.

Papež pravi v tem svojem pismu, da negovanje materinščine, ako se giblje v gotovih mejah, sicer ni grajevredno (Op. ured.: Hvalevredno pa tudi ne!) a le dokler skupna korist države ne trpi. Narodnostne razmere v naši državi so danes pač take, da se papež ni smel tako brezobzirno izreči, kakor so to svoj čas storili avstrijski škofje v prej omenjenem skupnem pastirskem listu, ali tudi iz tega, kar je povedal, se vidi, kako prezira pomen narodnosti in kako narodnostne boje ne smatra za drugega nič, kakor za malenkostne, držiavi škodljive »prepíre«. To se do pičice strinja z načelnim stališčem katoliške cerkve, kakor smo je prej označili, in bi mi radi tega papeževega pisma ne izgubljali dosti besed, ako bi ne obsegalo to pismo še nekaj drugega, kar naj si vtaknejo za zrcalo zlasti tisti, ki smatrajo duhovščino kot poklicane voditelje, ali vsaj nesebične sobojevnike v borbi za politično, kulturno in gospodarsko osamosvojenje slovenskega naroda.

Kratki smisel papeževih besed je ta, da se duhovščini prepoveduje, vtikati se v narodnostne »prepíre«

finih dovtipih, ob duhovito zapletenem dejanju in dovršeni teatralični tehniki.

Podrobno navajal vsebine pa ne bom, ne bom seciral posameznih velehumorističnih prizorov. Kdor hoče videti res kaj finega, naj pride k repriži. Morda bo videl samega sebe na odru in persifilirano lastno smešnost.

Igrali so v četrtek za naše razmere izvrstno. Igra je težka, zato moram prezreti malenkosti. Treba je zanj precej dobrega personala, zato pa sem bil od predstave prav ljubo presenečen. Krasno je igrala Nastjo gđ. Rückova, ki ima poleg svojega igralskega talenta tudi to prednost, da je jako marljiva, zanesljiva in — lepa. Kar se tiče marljivosti, ji ne zaostaja g. Deyl, ki je bil izvrsten doktor Mayregg ter ga je s pravim temperamentom in čutom igral. Personificirana visokouradniška prevzetnost je bila g. Lounska (Irena); pokazala je, da ima talent in fino igro. Govoriti pa še ne zna. G. Danilo je prav dobro igral in je svojo ulogo vsaj — napol znal; nasprotno pa je bil g. Perdan zase in za občinstvo nesrečen Sickert; g. Dragutinović mi je vrlo ugajal, le spomin ga je malo zapuščal. G. Verovšek — je pa »rojen« c. k. sluga, pa naj si že bo pokorni sluga nadučitelja Flachsmanna, ali pa c. k. kancelijskega ravnatelja, povsod prepotenten, povsod »mič«. Občinstvo je komaj čakalo, da je nastopil. G. rež. Dobrovolny je seveda

(Op. uredništva: Najplemenitejše prizadevanje, ki more prešinjati kak narod, se imenuje »prepíre«!), in da se jim naroča skrbeti za to, da se v semeniških gojenecem »pravočasno iztrgajo kali prepírov« (zaradi narodnosti) iz srca. Duhovniki naj se ne družijo niti s to, niti z ono narodno stranko. Duhovščino narodnost nič ne briga, ker nima s cerkvijo, z vero in s posmrtnim življenjem nikake zveze.

Papež sicer priznava, da je priroda vsadila v srce čut za narodnost, ali papež neče, da bi se ta čut gojil, da bi se razvijal do popolnosti, papež neče, da bi se narodi dignili do suverene politične kulturne sile, kar je smoter vsega narodnostnega gibanja, ampak hoče, da naj se ta čut zatre, četudi ga je vsadila v srca narava, torej božja previdnost.

Tudi to naročilo se popolnoma strinja s starodavnim stališčem katoliške cerkve, ki je vedno delala na to, da se ne le iz src njenih služabnikov, ampak sploh iz src vseh narodov iztrgajo »kali prepírov«, to se pravi, ljubezen do rodne zemlje in do materinščine. Papež je izdal to naročilo sedaj zaradi tega, ker se je na Češkem in Moravskem mnogo duhovnikov z vso vnemo oklenilo gibanja svojega naroda.

Novega torej papeževa poslanica ne obsega čisto nič. Papež se ni ne za las oddaljil od pradaune tradicije klerikalnega brezdomovinstva.

Kake posledice bo imelo papeževo naročilo na Češkem in na Moravskem, kjer je mej duhovščino nastalo krepko, strogo narodno reformatorično gibanje, in kjer je duhovščina sploh še prešinjenega narodnega duha, se pač kmalu pokaže. Za nas Slovence ne bo imela ta poslanica nobenih nasledkov, ker je naša duhovščina že danes taka, kakor hoče papež, da naj bo, namreč brezdomovinska. Naša duhovščina — izvzemši nekaj posameznikov, katerih pa je tako malo, da ne pridejo v poštev — že davno nima ne smisla, ne srca za naša narodnostna prizadevanja. Koder se sploh dela narodno, tam stori to samo, da laglje in uspešneje varuje koristi klerikalizma, da ljudstvo laglje ohrani v podločnosti. Za našo narodno stvar jej ni nič, zanj ne stori nič realnega in tudi nikdar ne bo, ker jej tudi po cerkvenih ukazih za narodne zadeve ne sme nič biti. Da taki ljudje niso poklicani za voditelje ljudstva v boju za njegovo narodno, gospodarsko in kulturno emancipacijo, je pač jasno, kakor beli dan, le žal, da na Slovenskem vzlic vsem bridkim izkušnjam še vedno ni zmagalo to spoznanje.

V Ljubljani, 4. januarja. Wolf in Tschan.

Kakor znano, je moral Wolf svoj mandat radi škandala s profesorja Seidlovo soprogo odložiti, Tschana pa so vsenemški tovariši iz svojega kluba izključili. »Eger. Ztg.« je prinesla te dni vest, da tudi K. Wolfa, ako bode voljen iznova, vsenemški

dominiral; igral je poštenega, rezkega, a doslednega in značajnega štreberja v vsakem oziru dovršeno. Bil je naravnost uzoren tipus robate, a poštene uradniške duše. Ulogo ministrove gospe je interpretiral s svojimi priznanimi igralskimi zmognostmi g. Danilova, vreden sodrug ji je bil minister g. Boleška, ki je izvanredno ugajal. Dokazal je, da umé tudi značaje lepo predstavljati. Pozabiti pa ne smem končno na toalete naših igral, zlasti gđ. Rückove, g. Lounske in g. Danilove.

Prav je torej, da je intendantca prinesla s »Katakombami« tako prijetno izprembo v naš repertoar. Pri tem si ne morem kaj, da ne bi malo okrcal tistega preglasnega dela občinstva, ki se smeje ravno takim stvarim, ki so vse prej nego dovtip, in pri katerem fin, duhovit dovtip, katerega ne moreš prijeti ravno z rokami, ne pride do veljave. Mislim, da smo vendar že preboleli tisto dobo »Robertov in Bertramov« in »Mlinarjev«, da je vendar že tudi naše občinstvo zrelo za duhovitejšo in finejšo veseloligro, ki se vršijo na parketu in da se zna to občinstvo pri tem toliko emancipirati, da se ne smeje fraku in nastopajočim grofom... Sicer bi morali v resnici misliti, da sta za nas le kveder in irhovina. Upajmo, da se bodo »Katakombe« vsaj trikrat predstavljale pred polno hišo.

klub ne sprejme več v svojo sredo. Te dni pa so se Tschanovih volilcev zaupni močje potegnili za svojega poslanca, češ, da mu neomajno zaupajo in da imajo samo volilci pravico, pozvati Tschana, da svoj mandat odloži, ne pa njegovi tovariši. Tschanovi zaupni močje so izrekli pri tej priliki tudi Wolfu svoje osobito priznanje, češ, da ima posebne zasluge za pridobitev vsenemških mandatov. Iz tega je razvidno, da vlada v vsenemški stranki velika nesloga. Poslanci se med seboj sovražijo, mečejo drug drugega iz kluba ter so v protislovju z mnenjem zaupnih mož in volilcev. Ako bode Wolf izvoljen, pride v parlament proti volji svojih koleg in ostane kakor Tschan zunaj kluba.

Srbi in Bolgari na Balkanu.

Ruska diplomacija se neumorno trudi, da bi dobili Srbi in Bolgari v evropski Turčiji življenja vredne razmere. »Parlamentär« pa poroča, da turški Bašibozuki moré bolgarske obmejne straže, Arnavti napadajo Makedonce in so celo metropolita Kozmo zavratno umorili v Debrí; v Stari Srbiji imajo arnavtske roparske tolpe pravcate krvave orgije med nesrečnimi pravoslavnimi Srbi. Kako naj se to stanje odpravi? Da se razdeli Stara Srbija in Makedonija med Črno goro in Srbijo ter med Bolgarijo? Če bi bile balkanske slovanske države tudi jedine, bi delitve Stare Srbije in Makedonije Turčija, Avstro-Ogrska in Italija ne dovolile. Zato morejo balkanski Slovani zahtevati le, da dobijo Makedonija in Stara Srbija avtonomijo. Ako more Avstro-Ogrska vzdrževati z okupacijo Bosno in Hercegovino v redu in miru, potem morejo slovanske balkanske države zahtevati vsaj tako avtonomijo kakoršno imata vshodnja Rumelija in Kreta. Rusija bi se gotovo temu ne upirala. A to — piše »Parlamentär« — se mora zgoditi kmalu, kajti sicer bodo Turki prej vse Srbe in Bolgare iztrebili. V Petrogradu uživajo Srbi in Bolgari celo v najvišjih krogih največje simpatije, sv. Sinod, diplomatje, najodličnejši politiki in uradniki se živo zanimajo za osodo balkanskih Slovanov. Pod takimi razmerami je možno, da se balkanskim državam posreči, optim na mogočno zaščito Rusije, da dosežejo avtonomijo Makedonije in Stare Srbije, a da se razdelitev turških pokrajin odloži, ker bi sicer Avstro-Ogrska Bosno in Hercegovino anektirala, česar slovanske balkanske države ne marajo. Balkan sme biti last le balkanskih narodov, to mora biti geslo Srbov in Bolgarov. Avstrija zanaša na Balkan le nemštvo in židovstvo.

Francija in Italija.

Francoski poslanik Barrère je imel pri novoletnem sprejemu francoske kolonije govor, v katerem je naglašal popolno soglasje italijanske in francoske vlade, prijateljstvo držav in zagotavljal, da za nju ni nobenega sredozemskega vprašanja. To se smatra novim dokazom, da prepušča Francija Italiji Tripolis pod tem pogojem, da izstopi iz trozveze. Splošno se naglašja, da se trozveza ne obnovi več in da se snujejo nove mednarodne zveze.

Vojna v Južni Afriki.

Z bojišča ni posebnih vestij. 28. dec. se je čulo južno med Frankfurtom in Tafelkopom streljanje topov. Baje se zbira v Leeuwkopu (Oranje) med Tafelkopom in Lindleyem veliko število Burov. Čuje se, da je Dewet v Leenwopu. Iz Durbana poročajo, da so se vršili 28. decembra pri Laingenecku in Botha prelazu boji z Buri, ki so se umaknili. Botha je poskušal poslati Dewetu novih čet skozi vrsto blockhiš pri Standertonu, a se mu ni posrečilo. Iz Ahena poročajo, da je dobil »Hüttenaktienverein Rothe Erde« od angleške vlade naročilo za več sto vagonov žice, ki se bo rabila za ograjo blockhiš. V nesrečni bitki pri Tweefonteinu so izgubili Angleži 362 mož, in sicer je bilo 63 mrtvih, 54 ranjenih in 245 ujetih. Angležev je bilo vseh skupaj 500. Tudi v bojih pri Clanwillianu, Calvinia in Nonskraal so imeli Angleži precejšnje izgube. Po bolnišnicah je umrlo mnogo ranjencev. Še več pa umira Burov po koncentracijskih taboriščih. Milner noče biti za ta taborišča več odgovoren. Baje je umrljivost tako velika, da morajo vsi ujeti Buri do junija pomreti. »Stanndard« tolaži svoje rojake in piše: Buri si domišljajo, da se naporov naveličamo, da nam končno srce upade

in da bomo v obupu resignirali. Stejnu se celo zdi, da stoji stvar Burov danes boljše kot pred letom dni. Ali Angleži morajo vojno nadaljevati z vso silo, dokler Buri ne uvidijo, da njihova edina nada ni njih lastna pogumnost, nego angleška velikodušnost. Kijevski generalni guverner, general infanterije Dragomirov, katerega je car pred kratkim odlikoval, pa piše v ruskem vojaškem listu o »propadu politične moči Anglije« ter označuje angleško velikodušnost kot kramarsko farizejstvo in nesramnost.

Izpred sodišča.

Pri c. kr. deželni sodnji vršile so se včeraj dopoldne sledeče glavne obravnave:

1. **Iz gorejskih planin.** Na obtožni klopi sedijo: Peter Sajovic, vulgo »Blak«r, rojen l. 1865. iz Naklega, samski; že večkrat kaznovan, tudi radi hudodelstva tatvine enkrat 8 mesecev, radi istega delikta 13 mesecev, radi tepeža, težke telesne poškodbe i. dr. Drugi obtoženec je njegov brat Franc Sajovic, rojen l. 1860, oženjen, oče 6 otrok, predkaznovan dvakrat radi tepeža. Tretji obtoženec je Peter Švegel, vulgo »Srašnikov«, rojen l. 1865 v Goričah, nekaznovan. Toženi so radi hudodelstva poskušene tatvine. Stvar se je vršila, kakor povzamemo iz zaslišanja obtožencev in prič (Ed. Dolenc, trgovec iz Kranja Andrej Polleiner, lovec, in N. Paulin iz Ljubljane) tako-le: Na binkošno nedeljo ob polu 7. uri prišli so lovec A. Polleiner, g. Paulin in še neki gost v koč na Mali Poljani. Videli so dim nad hišo in ko vstopijo, sedi neznan človek v koči in ima poleg sebe dve puške. Bil je Peter Sajovic. Domenil se je s svojim bratom Francetom, da gresta na »jago« in vzela sta Švegelna seboj, kateri sicer ni imel puške, kateri pa »dobro pozna štante«. Ustrelili sicer še niso nič, ko so jih zasačili, a tega sta bila kriva vihar in dež. Franc Sajovic in Švegel sta bila menda ravno na lovu in s tem, da jih je šel »iskat« Peter Sajovic, se je zmuznil lovcu. Pomagalo mu seveda ni nič.

Obtoženec Peter Sajovic taji najprvo, a zagovori se večkrat tako, da mora končno sam priznati zločin. Puško je baje prodal. Orožnega lista seveda tudi ni imel.

Obtoženec Franc Sajovic odgovori na vprašanje, če so šli namenoma na lov. »Kajpa da!« Švegel pa pravi, da je bil pijan in ne ve nič.

Peter Sajovic je dobil 6 mesecev težke ječe z enim postom vsaki mesec. Franc Sajovic je bil obsojen na dva meseca težke ječe. Posebej sta še dobila vsak 24 ur radi prestopka orož. patenta. Obtoženec Švegel je dobil 6 tednov težke ječe.

Sprejeli so svojo kazen brez vsake nervoznosti.

2. **Humorističen človek.** Na obtožni klopi sedi 27 let stari Miha Svoltjšak iz Škofjeloke, tožen radi hudodelstva v smislu §§ 87 in 88 k. z. 21. julija je priletel v lokomotivo, ki je ravno stala v kolodvoru Škofjaloka, cestni kamen, zadel v lokomotivo in padel na »tenderkasten«. Ljudje so precej sumničili obtoženca, ki je v onem času bil ravno v kolodvoru nasprotni gostilni priče Jože Hafnerja. Obtoženec je bil golorok in se je ravno v trenutku hudodelstva odstranil iz sobe. Zaslišani so bili kot priče še strojevodja, kurjač in asistent, zadnji omeni še, da je par trenutkov po deliktu priletel drugi kamen v okno njegovega stanovanja. Krčmar Hafner karakterizuje obtoženca kot jako mirnega, a zelo »humorističnega« človeka. Zaslišana uslužbenca železnice povesta tudi, da je med železničarji znano, da prileti prav dostikrat okoli postaje Škofjaloka kak »humorističen« kamen na vlak. Seveda vedno v »temni noči, v globoki megli«.

Ker se ne dá dokazati, da je Svoltjšak kriv, naznanja sodnik oproščenje. Humorist vstane in gre.

3. **Mlad junak noža.** V Seničnem so se fantje Jože Švab, Perko Janez in Jože in Jože Ausenek stepli. 18 let stari obtoženi hlapec Švab je naposled potegnil nož in sunil Jožeta Perko v prsa. Tožen je bil radi težke telesne poškodbe. Obtoženec se zagovarja, da se je branil, ker ga je Perko »klofnil«. Sodnik: »Potem,

 Dalje v prilogi.

ko ste ga sunili z nožem, ste pa lahko šli, kaj ne? — »Saj so ta drugi šli, jaz sem pa ostal!« Perko pravi, da je obtoženca sicer parkrat »klofnu«, ali šele potem, ko ga je isti sunil. »Ne, pred si me klofnu«, pravi obtoženec. »Ne, morda te je moj brat klofnu«. Končno predlaga drž. pravd. funkcionar, naj se ne zaslišijo druge priče. Po posvetovanju se razglasi sodba; Jože Švab dobi 6 mesecev težke ječe s postom in trdim ležiščem vsaki mesec in povrnitev stroškov.

Fant je šel še po slovo na Gorenjsko, predno se uda zimskemu spanju na Žabjeku.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja

— **Osebnost.** Bivši pijonirski častnik g. Karol Kytka je imenovan stavbinskim asistentom drž. železnice v Ljubljani.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale peticije potom mestnega magistrata na ministrstvo: županstvo šoštanjsko in pa občini: Trebelno pri Mokronogu in Štanjel na Krasu.

— **Sestanek naših Slomškarjev in Slomškaric v Ljubljani.**

Tako klavernega sestanka menda še ni bilo v Ljubljani, kakor so ga vprizorili dne 29. zvečer in 30. decembra dopoldne Slomškarji v Katoliškem domu. Ko smo videli korakati proti Katoliškemu domu Dolinarja, Slapšaka, Nace Rozmana, Jakliča, lepega Joškota, kamniš. Čenčiča, dobrovskega Ranta, Levičnika, Zoreta, duhovitega Remica, Bozjo, velikega gromovnika Miklavža Stanonika, belo vrane med ljubljanskim učitelstvom Simona, triperesno deteljico, kakor se sami imenujejo, začelnike: lampijončkonosca Petriča, Jakličevega postreščka Pirnata in robskega Štruklja, zastopnika goriških Slomškarjev Čenčiča in začasno vpokojenega štajerskega zastopnika brez portefeilla, Vaudo iz Veržeja, ko smo videli hiteti na Turjaški trg same starike in zveneje učiteljice, na čelu jim znana, uneta učiteljica — kadar ni na dopustu — Stupica in nje družica, v Velesovem dobro znana, bojovita Pavelca Krušič, ko smo videli vso to četico, nismo več obžalovali, da je prišlo do razpora pri nas. Saj je moralo priti do razpota. Videli smo, da so Slomškarji večinoma učitelji iz predpotopne dobe, ki jim tiči v mesu in krvi nekdanja farovška pest, učitelji, ki ne pojmiyo našega naprednega časa in so v svojem napredu zaostali najmanj za 30 let. Smilili so se nam le nekateri mlajši učitelji in učiteljice, ki so neizkušeni nevedoma padli med te ljudi. Vpliv brezvestnega duhovništva je bil oni motiv, da so zapustili svoje napredne tovariše in tovarišice, se ločili od njih in oškodovali svoj ugled. Toda vrnimo se k sestanku. V nedeljo zvečer se je zbralo v dolgočasni dvorani Katol. doma malo krdelce učiteljev in učiteljic, nekateri somišljeniki ljubljanskega trgovca Ledenika, ki se jim pravi meščanski klub in nekaj krščanskih socijalistov. Najeli so bili meščansko godbo, da jim je godla, dr. Žlindra pa je kvasil o slovenskem ljudstvu vse ono, kar že zdavnaj vemo iz »Slovenca« in njegovih govorov. Povspel se je v svoji predrznosti tako daleč, da je vpričo učiteljev ponovil svoj izrek, da je šola prokletstvo za ljudstvo. In ti mameluki, navzoči učitelji so molče požrli to požlindrano duhovitost. No, g. Simon, kako vam je všeč v tej družbi? V ponedeljek ob 8 jutraj so imeli mašo v jezuitski kapeli. Od tam so šli v Kat. dom v parih, moški posebej in ženske posebej, kakor se spodobi za krščansko misleče. Žensk je bilo 6, moških 7 parov in eden v tej obskurni procesiji. — Gledali so v tla, ker so se bali, da bi jih ne videl kak znanec v tej čudni družbi. Katehet Kržič, dr. Opeka in dr. Gruđen so pazili in čuvali, da sem jim ni izgubila med potoma kaka ovčica. Pri zborovanju, ki ga je otvoril glavni konsumar Jaklič, je bilo navzočih 25 učiteljev, 33 žensk, ki pa niso bile vse učiteljice, vmes so bile tudi žene navzočih učiteljev, 22 duhovnikov, 5 učiteljskihnikov; obžalujemo, da so zašli mladi gg. v to družbo; mislimo pa, da jih je gnala tja bolj radovednost, nego simpatije; 3 visokošolci, 2 profesorja, 1 suplent, Pečnik s cekarjem, ljubljanski škof in Štefek. Več niso mogli

spraviti skupaj, četudi so bobnali na vse velike in majhne duhovske bobne, četudi je z vso vneto pritiskal dobrovski Rant na ondoto učiteljico in kamniški Čenčič na svojo sorodnico. Zato je pa Jaklič tudi obžaloval v svojem nagovoru to malo udeležbo, a hvalil nje trdno podlago. Škof je v pozdravu po svoje stresal orehe. Samo nekaj novega je povedal. Rekel je, da so krščansko misleči učitelji nasledniki Kristusovi. Čudno; včasih so bili to papeži! Po škofovem nagovoru poklekne vse od Štefka do Štupice in škof jih blagoslovi. S tem je bila dovršena glavna točka dnevnega reda, škof in Jaklič se odstranila, katehet Kržič pa da besedo dr. Žitniku. Ta je premleval razprave v šolskom odseku državnega zbora o disciplinarnem redu; največ se je pečal z državnim poslancem učiteljem Seitzem, ki ga je imenoval prismođo. O učiteljskih težnjah, o katerih je in bode še razpravljaj naš deželni zbor, ni zinil besedice. Zdal nastopi prof. Dokler iz Kranja. Za svojo razpravo »kako voditi branje«, se čuti sposobnega, ker je letos knjižničar. Povedal seve ni nič novega; vse to, pa veliko bolje smo brali v knjigah in sličnih poročilih, iz katerih je tudi on zajemal svojo učenost. Suplent Jarc iz Kranja — pravi Eldorado za klerikalne profesorje — je povedal nekaj resnice. Rekel je, da spi odsek za oceno mladinskih spisov, ki se je izvolil na II. kat. shodu, kakor spe tudi vsi drugi odseki. Ta odsek naj bi v zvezi s Slomškarji vzel oceno v roke. Torej Rozman, Dolinar, na noge! Dr. Opeka se trka na svoje pregrešne prsi in potrdi Jarčevu trditev. Vsakdanji navadi se ne smemo izneveriti, pravi katehet Kržič, zato dovoli »Zwischenstunde« 15 minut. A slabo je pogodil! Duhovniki in polovica učiteljev se niso več vrnili iz restavracije v dvorano in govorniki so govorili stenam in selškemu Stanoniku, ki ga je gospodičine Stupice pridiga, za katero bi jo res smel zavidati vsak fajmošter, navdušila do njegove navadne ekstaze. Stupica je kar stresala iz rokava izreke sv. pisma in sv. Pavla in Šušteršicev sv. duh jo je bil navdihniti kar naenkrat tako zelo, da je znala latinsko. »Omnia vestra in caritate fiant« je zabrusila v zobe naši vojskujoči duhovščini. Zanimal nas je še nje izrek, da so nam liberalnim učiteljem učiteljice le v zabavo, to pa ni povedala, komu v zabavo so Slomškarice. Ta pobožna pridiga je navdušila tudi kateheta Kržiča, da je ploskal v enomer, in drugi so ploskali za njim. Da se je oglasila v tej častiti družbi tudi največja tercijalka lepe Goriške, kdo bi se čudil? Bolj čudno se pa zdi marsikom, kako je mogoče, da je zastopala ta plemenita in pobožna dama člana c. kr. šolskega sveta goriškega in ravnatelja c. kr. učiteljskega v Gorici, g. Štef. Križniča?! Ali so gosp. ravnatelj Slomškarji tako tesno pri srcu? Dobro je nastopil na shodu gosp. Julče. On ni znal uloge in ni govoril, kar je bilo najpametnejše. Iz tajnikovega poročila smo razvideli, da jim gre s snovanjem podružnic prav slabo. Po posameznih okrajih se jim ne vsede na limanice toliko kalinov, da bi mogli ustanoviti podružnico, zato hočejo izpremeniti pravila in naložiti po vsej deželi za eno podružnico. Vrgli se bodo posebno na Štajersko, kjer jim je bila sreča dosedaj najmanj mila. Štajerski učitelji, pozor, da vam ne zanesejo lulike v vaše lepe kraje! Vaude in Stupice osamite! Iz vsega zborovanja imamo utis, da se naprednim učiteljem ni treba bati Slomškarjev. Oni niso možje, da bi napravili zmešnjavo v čvrstih vrstah naprednega učiteljstva. To povdarmajo z zadovoljstvom.

— **Kako se je delalo za udeležbo pri shodu Slomškarjev.** Poroča se nam: Včeraj ste konstatirali, kako smešno majhno število učiteljev in učiteljic se je vdeležilo shoda Slomškarjev. Konstatirati pa je še posebej, da se je marsikak učitelj in marsikatera učiteljica vdeležila shoda le vsled terorizma. Župniki, kapelani in razni vplivni klerikalni agitatorji so mnogo učiteljev in učiteljic naravnost primorali in prisilili, da so se udeležili tega žalostnega shoda. Marsikdo je šel na shod le radi ljubelega miru in vsled strahu pred maščevalnostjo župnika, nadučitelja ali kr. šolskega nadzornika. Takih slučajev se gotovo izve več. Jaz navajam le enega: Dobrovski klerikalni

nadučitelj Rant je hotel po vsi sili, da mora iti tudi gđ. učiteljica na klerikalni shod. Prigovarjal ji je najprej izlepa, potem jo je prosil in rotil, ker pa ni izdalo vse nič ter je gđ. H. izjavila, da se političnih shodov sploh ne udeležuje, je postal Rant brutalen, surov in žaljiv. Govoril je celo o poštenju tistih učiteljic, ki se shoda v »Katoliškem domu« niso hotele vdeležiti. Postopanje Ranta je že skrajnje prepotentno! Mi naravnost opozarjamo nanj c. kr. dež. šolski svet, kajti takega vedenja klerikalnih nadučiteljev ne moremo trpeti. Rant bi bil moral že davno v pokoj in samo hvaležen naj bo liberalcem, da niso posvečali njegovi osebi v javnosti večje pozornosti.

— **Shod Slomškarjev.** S Štajerskega se nam piše: »Slovenec« je dne 30. m. m. poročal, da je pri shodu Slomškarjev govoril v imenu slovenskega učiteljstva ob mejah nadučitelj g. Vauda iz Veržeja pri Ljutomeru. Te meje so menda na drugi strani Mure pri ogrskih Slovencih. Štajerski učitelji ga niso pooblastili in protestirajo proti smelosti, da je govoril v njihovem imenu.

— **Škofova zavarovalnica.** Bankerot duhovniške zavarovalnice »Unio catholica« je v klerikalnih krogih obudil strah in trepet. Boj se za usodo škofove zavarovalnice in zato vpijejo kakor brezumni na nas, ker smo tako drzni, da sodimo o tej zavarovalnici ne s stališča klerikalne stranke ali firme Vencajz & Brejc, nego s stališča obče koristi. »Unio catholica« je propadla, ker v državi ni bilo prostora za novo zavarovalnico, ker je imela premalo kapitala in razni »žegni« tega nedostatka niso nadomestili in ker ni mogla vzdržati konkurence drugih velikih, denarno dobro opremljenih zavarovalnic. To je bil povod, da je prišla v stiske. Hotela si je potem z goljufivimi manipulacijami pomagati, kakršne so v navadi tudi pri gotovih kranjskih katoliških konsumih in posojilnicah, a tudi to ni šlo in tako je prišel bankrot. Le prava sreča je, da so se druge zavarovalnice usmилile zavarovancev ter jih obvarovale velike nesreče. Prav iz tistih vzrokov, kakor »Unio catholica«, propade tudi škofova zavarovalnica, ker tudi ta nima pogojev za obstanek. V časih, ko se je ustanovila banka »Slovenija« nesrečnega spomina, je bilo še mogoče ustvariti narodno zavarovalnico, danes pa to ni več možno, ker se je zavarovalstvo tako razvilo, da Slovenci ne zmoremo potrebnega kapitala in bi absolutno ne mogli prenesti takega rizika, ker smo v to gospodarski preslabotni. Pri nas je mogoče ustvariti narodno zavarovalnico le, če bi se uvedlo obligatorno zavarovanje in če bi take zavarovalnice ustvarile vse slovenske dežele skupno. Taka zavarovalnica, ki bi jo ustanovile Kranjska, Primorska, Sp. Štajerska in južna Koroška, bi imela upanje, da se razvije, druga pa nobena. Najmanj upanja ima pa klerikalna strankarska zavarovalnica, ustanovljena na nezadostni podlagi in z nezadostnimi sredstvi. Ko bi nosili odgovornost za to spekulativno podjetje nekaterih denarja lakomnih klerikalcev voditelji te stranke, ko bi škodo morali nositi, bi nam gotovo ne prišlo na misel, baviti se s tem zavodom. Toda, če zavod propada, in to je neizogibno, imelo bo škodo ljudstvo, trpel bo naš itak sestradani kmet, nastane izguba na narodnem premoženju, in to nam veleva, da ljudstvo svarimo pred to zavarovalnico, zakaj čim manj je zavarovancev, tem manjša bo občna škoda, ki jo povzroči propad tega društva. Sicer pa bomo imeli v kratkem priliko, se obširneje baviti s to zavarovalnico.

— **Idila škofove oštarije.** G. knezoškof ima to hvalevredno lastnost, da se ne sramuje svojih sorodnikov, ampak jim rad pomore do boljšega kruha. Seveda je to sorodništvo postalo precej ošabno in visoko. Tako se o škofovem kočijažu, ki je menda škofov bratranec, pripovedujejo različne anekdote. Omenimo naj samo jedno. Hudobni jeziki pripovedujejo, da ima kočijaž navado, kadar škofa vozi na razne vizite, da se mogočno obrne nazaj in vpraša: »Tone, kam pa zdaj?« Beležimo to seveda z vso reservo. Tudi če je to le satira, je dobra, ker kaže, kako visoko je postalo to sorodništvo g. knezoškofa. Tega je pa g. knezoškof sam kriv, kakor kaže naslednja dogodbica. Pred kratkim je nekdo,

ne vemo ali po opravih ali iz radovednosti, šel v takozvano škofovo oštarijo. Lastnik te oštarije je škofov brat, opravila vrhovne natakariče izvršuje škofova gospa svakinja, a tudi dva hlapca, ki služita tam, sta menda s škofom v sorodstvu. Rečeni gospod, prišedši v to oštarijo, je zazrl idiličen prizor. Okrog sode je bila zbrana vsa »žlahta«, gospod knezoškof, njegov brat, gospa svakinja in oba hlapca-sorodnika. Na sodu so imeli liter vina in ga skupaj pili, prav po domače. Menda je samo en glaž krožil in čuli so se krepki glasovi: »Na zdravje!« Naš znanec ni hotel motiti te idile in jo je lepo odkuril. Nam je pa mož zatrejal, da po njegovih sodbi bi tako visok knez katoliške cerkve, kakor je škof, pač moral malo gledati na svoje dostojanstvo, in ne bratovščine piti z vsakim, tudi ne v oštariji, ki se je otvorila samo, da bi imeli naši pošteni gostilničarji škodo. Mi pa smo možu rekli, naj si take pomisleke izbije iz glave. Če bi škof imel prave nazore o svojem dostojanstvu, bi bogatemu svojemu bratu sploh ne bil dovolil, napraviti ta »buschenschank«, še manj pa bi bil dovolil, da kaplan Nadrah pri sv. Jakobu s prižnice upije, kako so ljudje neumni, da hodijo v gostilne, najraje vino na dom nosijo in ga doma popijejo. Taka, sicer previdno zasukana, a vendar vsakemu razumljiva cerkvena reklama za škofovo oštarijo, je naravnost škandal, ki pa dobro kaže, kako daleč smo že prišli.

— **»Slovenec« za disciplino pri slovenskem gledališču.** Kadar koli je pri slovenskem gledališču kak nered, vselej je »Slovenec« zaščitnik nereda in nediscipliniranosti. To opažamo že leta in leta. Svoja predala odpira na iztečaj nemirnim in disciplino rušecim članom slovenskega gledališča in meče sistematično polena pod nogo vsakemu odboru dramatičnega društva. Zato nas njegovi napadi ne vznemirjajo več. Navadili smo se jih in ignoriramo jih, kakor jih ignorira odbor dramatičnega društva. Sinoči je poskusil »Slovenec« zopet predstaviti odbor slovenskemu občinstvu kot ljudi brez srca in pravičnosti. Stvar pa je docela naravna in docela pravična. Neki član je bil spočetka sezone na lastno prošnjo angaževan s 70 gld. na mesec. Ko je dospel v Ljubljano, je odbor na njegovo prošnjo angažiral še ženo njegovo ter ji plačeval 40 gld. na mesec, dasi spočetka in v pogajanjih o ženi niti govora ni bilo. Žena pa je bila bolna in igrati ni mogla. Vendar ji je odbor še do 1. jan. plačeval gažo, dasi kot igralka ni nastopila še par mesecev. Dotični igralec pa je m. m. sredi neke drame nakrat in proti pogodbi zahteval še poseben honorar. Ker mu ga odbor ni hotel dati, se je po drugem dejanju slekel in prepustil dramo svoji osodi. Razen tega je razžalil nekega odbornika in pred generalno izkušnjo pustil režijo neke opere. Odbor ga je zategadelj seveda odpustil. Na prošnje tega igralca in njegove žene pa se je odbor igralca usmилil in sklenil, da angažira gospoda L. zopet in sicer da mu da 10 gld. na mesec več kot je že imel. Na ženo, ki je bolna in zato nerabna, pa ni odbor reflektiral več. Igralec ponudene gaže ni sprejel ter je engagement odklonil celo tedaj, ko mu je odbornik pridelal še 10 gld., tako da bi bil imel g. L. po novi pogodbi s starimi pogoji in z obveznostmi, ki se tičejo vseh drugih igralcev, gažo 90 gld., na mesec. Odbor ni zahteval nič novega in nič težjega kar zahteva od ostalih članov, nego je spričo nediscipliniranosti dotičnega člana svoje navadne pogoje le še izrečno in natančno specificiral. To je vsa najnovejša gledališka aféra. Odbor je šel v svoji odpust- in popustljivosti do skrajne meje in ga ne zadeva nobeno očitjanje krivičnosti. Veselilo nas bo, ako se pokažejo »Slovenčevci« vsaj v tem slučaju enkrat res plemenite in radodarne.

— **Nesreče očeta Cofka.** Morda se čitatelji še spominjajo vrliga očeta Cofka iz Šmartna pri Litiji. Zaslovel je po svojih »arabcih«, katere je pa menda že vse »šintar« dobil v roke in zaslovel tudi kot župan in kot uzor klerikalcev, a zadnji čas se ni nič posebnega o njem čulo. Da mož ne bo popolnoma pozabljen, se ga moramo vendar zopet jedenkrat spomniti, zlasti, ker sta se mu zadnji čas primerili dve nesreči, in sicer obe pri — so-

dišću. Ni še posebno dolgo tega, kar je bil oče Cofek obsojen — ne vemo če na 24 ali na 48 ur. Seveda je kot moder mož vložil priliz. Ker pa rešitve dolgo ni bilo in le ni bilo, se je oče Cofek naveličal čakanja in se dal zapreti. Prenesel je svojo kazen s tisto udanostjo v voljo božjo, ki odlikuje vse prave katoliške može. Ko je že večji del svoje kazni prestal, pa so se odprla vrata in jetnikar je očeta Cofka postavil čez prag, ker je bila višja instanca očeta Cofka oprostila krivde in kazni. Lahko si je misliti, kako pisano je oče Cofek gledal, ko se mu je dopovedalo, da se je po nepotrebnem dal zapreti. In zadnji dan starega leta je oče Cofek zopet stal pred kazenskim sodnikom, in ta dan ga je zopet zadela nesreča. Spoznan je bil krivim častikraje in obsojen na osem dni zapora, poostrenega z enodnevnim trdim ležiščem. Ta dan je oče Cofek še bolj pisano gledal, sedaj pa ga mori skrb, če mu bodo »vrajtali« tiste ure, ki jih je prostovoljno in po nepotrebnem prebil v zaporu, ali če bo moral to kazen neprikrajšano prebiti.

— **Slika iz kmetijskega življenja v Slovenskih goricah.** Nikjer na Slovenskem ni ljudstvo tako demoralizovano kakor v Slovenskih goricah. To je bridka resnica in skrajni čas je, da se vsi, ki hočejo narodu dobro, z združenimi močmi lotijo resnega dela za povzdigo tega ljudstva. Kake so razmere, so pokazale zadnje porotne obravnave v Mariboru, in to kažejo tudi novi slučaji. Naj navedemo jeden tak slučaj: Te dni je dalo sodišče zapreti tri znane terciarke iz neke vasi v Slovenskih goricah, pobožno Jero P., ki je svoj čas nekega kaplana tožila pri dekanu, da prav ne mašuje, njeno pobožno sestro Lizo ter Lizino nezakonsko hči Mico. Že pred kakimi desetimi leti so bile te ženske v preiskavi zaradi detomora, a so po ceni izšle. Mica se je potem omožila z nekim Lovrecom, ali zakonska sreča je le malo časa trajala. Lovrec je nekega delavca sunil z nožem v trebuh; dotični delavec je umrl, Lovrec pa je moral za šest let v ječo. Ko se je vrnil, je bila njegova lepa in pobožna Mica že pri nekem vdovcu in neče več o možu nič slišati. To je moža razjezilo in izdal je v tej jezi rodbinsko tajnost, da je bila njegova žena kot samica trikrat v blagoslovljenem stanju, in da je vse tri otroke s pomočjo matere in tete umorila. Oče jednega teh otrok je bil takratni domači kaplan, oče drugega otroka pa so sedni župnik. Kakor se čuje, je Mica že priznala, da je ta dva otroka umorila, o tretjem pa neče nič vedeti. Obravnava bo vsekakor zanimiva.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes, v soboto se poje zadnjičkrat v sezoni Bizetova krasna opera »Carmen«, v kateri ima gdč. Romanova glavno vlogo. Prihodnja predstava je v sredo (ne v torek!), dne 8. t. m. in se bo igrala Thomasova svetovnoslavna gluma »Charleyeva teta«. V petek dne 10. t. m. nastopita prvič kot gosta gdč. Mařenka Ševčíkova in baritonist gospod Sig. Urich v Verdijevi operi »Traviata«.

— **Pri slavnostnem Dvořakovem koncertu „Glasb. Matice“** jutri ob 5. uri popoldne bode c. kr. dvorni operni pevec z Dunaja g. Fran Pacal pri trikratnem nastopu pel: 1. Efektno in dramatično tenorsko arijo iz opere »Dimitrij«, 2. tri zelo poetične ljubavne pesmi iz op. 83. in 3. z gdč. M. Devda dueta s spremljevanjem klavirja in lepi duet iz »Mrtvaškega ženina«. — Pevski zbor izvaja veličastni, za slavnosten koncert zelo primerni 149 psalm s spremljevanjem orkestra in eden najkрасnejših kratkih a capella zborov »Padle so pesmi v dušo mi«. — Ker v Ljubljani ni dobiti basovskega klarineta, ki je pri »Divji ženi« in »Golobku« obligaten, in ne igralca na tem instrumentu, naročila sta se oba iz Gradca od simfoničnega orkestra Spoerr. — Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. Lozarja tudi jutri od 9. do 11. ure in pred koncertom pri blagajni od 4. ure naprej.

— **Domača umetnost.** Akad. kipar Al. Repič je dovršil doprni kip pesnika Miroslava Vilharja in ga izročil livarni. Kip se postavi poleti v Postojni. Akad. kipar Ivan Zajc pa je dovršil kip dr. Prešerna. Slika v »Oesterr.

Ill. Ztg.« je prav slaba in napravlja preponižen vtisk. Tak pač original ni. Kip se izroči livarni.

— **Umrle je g. Ana Klemenc hišna posestnica in gostilničarka.** N. v. m. p.

— **Potovalec Hanslian,** o katerem smo že poročali, da hoče prepotovati vso Evropo, je včeraj došel v Ljubljano in se danes predstavil tudi v našem uredništvu. Jutri zvečer priredi pri »Lloydu« predavanje. Hanslian potuje vsled stave z uredništvom »New-York Herald«.

— **Detomor.** Kakor smo poročali, je našel Zdešarjev hlapec Franc Bizjan dne 30. decembra m. l. na Sirkovem travniku ob progi južne železnice v grmovju skrito truplo novorojenega otroka ženskega spola. Otrok je imel vrat prerezan in je bilo brezdvomno, da se je izvršil detomor. Mestna policija in žandarmerija v okolici sta poizvedovali po nečloveški materi. Včeraj popoldne posrečilo se je mestnemu policijskemu detektivu Lovrencu Demšarju priti na sled morilki in jo aretirati. Morilka je 23letna dekla Marija Čakš iz Gaja v šmarnem sodnem okraju na Štajerskem, službujoča tukaj v Levstikovih ulicah št. 15. Marija Čakš je bila noseča, a je znala to tako prikrivati, da še domači tega niso opazili, pač pa je bil to opazil detektiv, ki jo je večkrat srečal in poznal. Ko jo je po praznikih spet videl, se je prepričal, da je morala že poroditi. Včeraj popoldne je šel k njej na stanovanje in jo vprašal, kje ima novorojenega otroka. Marija Čakš se je detektiva prestrašila in je najpored dejala, da je bil otrok mrtev in da ga je raz šentjakovski most vrgla v Ljubljano, pozneje pa je priznala, da je otroku, ki je prišel živ na svet, z žepnim nožem prerezala vrat in da je otrok, ki se je našel na Sirkovem travniku, njen otrok. Porodila je bila teden dni pred Božičem ponoči in je otroka takoj po porodu umorila. Truplo je skrila do dneva za posteljo v sobi, kjer spi, na večer pa je je nesla v drvarnico in je skrila za drvi in šele drugi dan zvečer je vzela novorojenega otroka, ga zavila v papir in nesla na kraj, kjer se je našel. Otroka je položila nagega v grmovje, ker se je bala, da bi jo papir izdal. Ko je brala v »Slov. Narodu«, da so našli na travniku mrtvega otroka, ki je najbrže umorjen, se je zgrazala nad nečloveško materjo. Policija je Marijo Čakšo izročila c. kr. deželnemu sodišču.

— **Blazna ženska.** Danes ponoči so pripeljali iz Radeč v Ljubljano blazno Rozalijo Rasberger, mežnarjevo ženo iz Borovaka, v občini sv. Križ. Spremljala sta jo 61 let stari mož in neki drugi možki, katerima pa je med vožnjo v blaznico na Studenc ušla z voza. Žena ima fiksno idejo, da ne dobi pri spovedi odveze. Ko je bila še zdrava, je neki vedno čepela v kaplanovi spovednici.

— **Konj splašil** se je včeraj popoldne na Dunajski cesti posestniku Matiji Zorcju iz Dobrave in je prevrnil voz na tir električne železnice. Električni voz je zadel v Zorčev voz in je vrgel voznika z voza, da bi bil skoraj prišel pod električni voz.

— **Pod plavom** na Sv. Petra nasipu so našli žensko obleko, krilo, robec in jopo. Vse je bilo skupaj zvezano.

— **Z bodalom** je hotel včeraj zvečer neki vojak suniti gostilničarko Marijo Kramarjevo na Dolenjski cesti št. 5, ker ga je hotela iz gostilne zaradi nespodobnega vedenja odstraniti.

— **Sladkor je ukradel** neznan tat Perdanovemu hlapcu Jožetu Petriču z voza in ga je postavil v vežo hiše št. 38 v sv. Florijana ulicah, kjer se je pozneje našel. Sladkorja je bilo 12 kg.

— **Pogrešani Malinowsky** si ni končal življenja, kakor se je domnevalo, ampak je bil šel v bolnico, iz katere je bil danes zopet izpuščen.

— **Svojim prijateljem in znancem,** ki so se me prijazno spominjali, posebno ob novem letu, se pristočno zahvaljujem, ker mi ni bilo možno, da se vsem posebej zahvalim. Ob enem se usojam, jim naznaniti, da se mi je zdravje izdatno izboljšalo, da morem opravljati navadne svoje lažje posle. Pač pa se hočem še zdržati napornega in razburjivega gledališkega delovanja, dokler popolnoma ne okrevam. Z najsrčnejšim pozdravom in Na zdar! Josip Noll.

• **100 milijard minut.** Dne 3. avg. t. l. ob 10. uri dopol. bo minulo 100 milijard minut, odkar je bil rojen Krist. Ako pa se oziramo tudi na prestopna leta, tedaj je prešlo po Kristovem rojstvu že aprila meseca preteklega leta 100 milijard minut in smo sedaj že v 101 milijardi.

• **Živo srce izven telesa.** »Vossische Ztg.« in razni nemški listi poročajo, da se je na fiziološkem kongresu v Turinu posrečilo videti delovanje srca izven telesa, in sicer je kazal profesor Lock zajčje srce, kako bije. Tudi profesor Kubljako v Peterburgu je pokazal, da je možno še več ur vzdržati srce utripajoče. Srce sme ostati do 20 minut mrtvo, a potem, če se mu dovaja neka tekočina telesne gorkote, bije zopet. Zdravniki trdijo torej, da živi srce še nekaj ur po smrti.

• **Umor starca.** Iz Dobrzana poročajo: Ponoči 29. decembra sta delavca Blažkovec in Boška popijala vso noč. Domov grede sta ujela psa in ga neusmiljeno trpinčila. Na cesti je delal že 86letni cestar Jurij, ki je pijana delavca grajal. Blažkovec je zgrabil lopato in Jurju razklal glavo. Nato sta oba z lopatama razsekala truplo. Morilca sta že v ječi.

• **Radi zobobola v smrt.** Dvajsetletni črevljarski pomočnik Fran D. na Dunaju se je hotel zastrupiti, ker ga je strašno bolel zob. Popil je fosforjevo razstoplino, a so ga še rešili.

• **Dota po teži neveste.** Na Silvestrov dan je bila v Kraljevem Gradcu poroka hčerke posestnika Josipa Duchačka z gostilničarjem sinom Vavclavom Budilom. Na svatovščini je dejal nevestin oče: »Svoji hčeri dam toliko kron za doto, kolikor jih v poročni obleki odehta.« Na to so nevesto stehali in našli, da tehtta 62 kg. Oče je šel na to v svojo blagajnico in prinesel vrečo, v katero je nasul kron za 62½ kg. Pol kg je dodal za vrečo. Ko so krone prešteli, jih je bilo 13.500.

• **Vsa rodbina umorjena.** Iz Lvova poročajo: V vasi Zawiania pri Sokalu so vdrli ponoči v hišo nekega gostilničarja morilci ter umorili gospodarja, mater in hčer. Zjutraj so našli vse tri mrtve. Preiskava je dognala, da so bili trije najbogatejši kmetje iz vasi, ki so že dolgo živeli z gostilničarjem v sovraštvu.

• **Angleški častniki morilci.** Iz Pretorije se poroča nemškimi listom sledeče o grozovitosti Angležev v Južni Afriki: Na Severu Transvaala, zahodno Pietersburga, je gorat, a jako plodovit okraj, ki se zove »Spelonken«, ker so se ondi skrivali roparski kafri. Okraj je zasedlo 120 mož takozvanih »Buschveldt-Carbineers«. V sredi m. l. so ujeli Angleži najprej 6, potem 3 in končno 8 Burov. Pri tem lovu sta bila tudi dva častnika. Ta dva sta poslala svoje patrolje strani in med tem s svojim revolverjem ali karabincem postrelila ujetnike. Potem sta pa dejala, da so hoteli Buri pobegniti. Moštvo in podčastniki so bili baje radi take brezsrčnosti sila ogorčeni ter so vse početje svojih častnikov objavili. Vrše se sedaj preiskave, ki pa se morda potlačijo. A taki dogodki morajo Bure le še bolj razbesniti.

Društva.

— **Žensko telovadno društvo v Ljubljani** imelo bo v četrtek dne 9. t. m. na galeriji Sokolove dvorane v »Nar. domu« svoj občni zbor. Članice se vabijo k polnoštevilni udeležbi.

— **Ljubljanski »Sokol«** je imel, kakor vsako leto, 31. dec. Silvestrov večer po vzporedu, katerega smo že priobčili. Glavna točka vzporeda je bilo sviranje meščanske godbe, ki je pod vodstvom spretnega g. kapelnika Beniška prav pridno svirala in žela mnogo priznanja. G. Benišek je spremljal na klavirju tudi g. Polasčka, ki je zapel dve Vilharjeve pesmi. Za zabavo so konečno skrbeli »strunar iz Afrike«, ki je igral na 12 instrumentih in pel kuplete ter igralci gg. Lovšin, Perdan, Nučič in Rojec, ki so prav dobro igrali Borštnikov komični prizor »Ponesrečena glavna izkušnja«. O polnoči je imel podstarosta g. dr. Kužar nagovor, kateremu je sledila lepa živa slika, Večer je bil zelo animiran in gre reditelju g. Trglovu vse priznanje.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** vabi svoje člane k društvenim plesnim veselicam, katere priredi v letošnji predpustni dobi in katere se bodo vrstile kakor sledi: 1. »Promenadni koncert s plesom« dne 6. jan. t. l. 2. »Plesni

večerk« dne 18. januarja t. l. 3. »Za. ključni plesni venček« dne 8. februarja t. l. Pričetek vseh teh veselic, katere se bodo vršile v veliki druž. dvorani s sodelovanjem ljubljanske meščanske godbe, je ob polu deveti uri zvečer.

— **Pevsko zabavo** priredi 6. t. m. popoldne Žirovnikov pevski zbor iz St. Vida pri »Miklavu« v Dolnicah.

— **Slovensko bralno društvo v Kranju** priredi v nedeljo, dne 5. januarja 1902 v Sokolovi telovadnici (gosp. V. Omersa) veselico s plesom. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. januarja. Včeraj je bil dvorni diné, na kateri so bili povabljeni vsi ministri. Po dinéju je cesar imel cercle. Ni izključeno, da se bodo v prihodnje tudi odlični poslanci vabili k takim dinéjem.

Dunaj 4. januarja. Budimpeštanski listi poročajo obširno, da je aneksija Bosne in Hercegovine sklenjena stvar. Dalmacija se združi s Hrvatsko, Bosna in Hercegovina pa dobita svojega bana v osebi Kallaya, vse skupaj pa bi spadalo pod Ogrsko. V tukajšnjih političnih krogih se tem poročilom ne verjame.

Praga 4. januarja. Deželni zbor razpravlja včeraj in danes o budgetnem provizoriju. Vnela se je velika politična debata. Vsenemci so izjavili, da se ne udeležijo pravih konferenc, dokler se ne uveljavi nemški državni jezik. Baxa je posebno ostro govoril in sicer na najvišjo adreso.

Kolonija 4. januarja. »Köln. Ztg.« naznanja nove represalije zoper pruske Poljake. Nota, ki jo je priobčila »Nordd. Allg. Ztg.«, je bila po zatrdilu »Köln. Ztg.« samo formalno naperjena proti avstrijski vladi, pravi njen namen pa je bil, naznaniti Poljakom, da bo pruska vlada najostrejšje postopala proti njim, ker so pruski vladi nevarni.

Sofija 4. januarja. Ministrstvo Karavelov je odstopilo, novo ministrstvo je sestavil Danev. V novi vladi so sami Cankovisti.

Madrid 4. januarja. V mestu Merja so bili velikanski izgredi zaradi novih davkov. Izgredniki so vžgali poslopje davčnega urada. Iz istega vzroka so bili tudi v Barceloni izgredi.

London 4. januarja. Osrednje glasilo katoliške stranke trdi, da je papež sestavil posebno komisijo, ki naj preišče nedostatke v katoliški cerkvi. Načelnik te komisije je kardinal Pa-roccchi.

Bruselj 4. januarja. Po Krügerjevem naročilu je transvaalski podpredsednik Schalk-Burgher vprašal vse burske zapovednike, pod katerimi pogoji naj se sklene mir. Vsi so se izrekli, naj se sklene mir, le če prizna Angleška popolno neodvisnost burskih republik, sicer pa naj se nadaljuje vojna do zadnje kaplje krvi.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu decembru 1901. je bilo vloženo pri Ljubljanski kreditni banki na vložne knjižice in na tekoči račun 837.081,33 K, vzdignjenih pa 543.550,99 kron. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca decembra 1901 3.442.947,80.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca decembra 1901 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 979 strank 540.352 K 40 h, 716 strank pa dvignilo 538.985 K 13 h. V IV. četrtletju 1901 dovolilo se je 73 prsilcem posojil na zemljišča v skupnem znesku 213.660 K.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu decembru 1901 je 131 strank vložilo 41.661 K 09 h, 36 strank vzdignilo 12.486 K 17 h, 13 strankam se je izplačalo posojil 20.860 K, stanje vlog 302.735 K 69 h, denarni promet 79.577 K 60 h.

Listnica upravnistva.

Gosp. Fran Peršina, c. kr. žand. vodja v St. Juriju pri Kranju: Znesek 10 K, katere ste dne 1. jan. t. l. pomotoma poslali na nas namesto listu »Gorenjec« in »Dij. kuhinji v Kranju«, sprejeli smo vsled Vašega današnjega obvestila na račun naročnine c. kr. žand. postaje v St. Juriju pri Kranju in je zanjo plačano s tem zneskom do 31. maja t. l. — Zdravili!

Darila.

Upravitelju našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Ivan Sbrizaj, dež. inženir s soprogom, bivač sedaj na Dunaju, 4 K kot oprostilo od noveletnih voščil, — Rodbina Orožnova v Trebnjem 5 K, kot odkupnino od noveletnih voščil. — Vesela družba pevcev pri Daneju na Bledu 2 K 80 vin. — Iz nabiralnika v gostilni „Slovan“ na Vranskem 8 K 60 vin. — Vesela družba na Silvestrov večer „pri združenju“ v Šiški 21 K 80 vin. — Skupaj 43 K 20 vin. — Živeli!

Za Prešernov spomenik. Gospica Cecilija Budinec v Kranjski gori 16 K, nabrala v družbi kranjskogorskih naprednjakov. — Živeli!

V korist tujakšemu ubožnemu zavodu oprostili so se povodom oproščenja čestitani ob novem letu z denarnimi doneski sledeči gospodje: Josip Lavrič, župnik; Valentin Remškar, kapelan; Ivan Ferjančič, krčmar; dr. Stefan Kraut, c. kr. okr. sodnik; Valentin Vončina, c. kr. oficijal; Ivan Zelenik, c. kr. sod. kancelist; Oton pl. Detela, vodja c. kr. okr. glav.; Miha Gostiša, posestnik; Karol Puppis, trgovec; Franc Majdič, c. kr. okr. živinozdr.; Julij Lenassi, župan; Franc Gostiša, posestnik; Leop. Punduh, nadučitelj. (23)

Zupanstvo Gor. Logatec.
 Zupan: Jul. Lenassi.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnovo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (12—1)

Praško domače mazilo. Zares koristno sredstvo, ki se že okoli 40 let z uspehom uporablja, je „Praško domače mazilo“ iz lekarnar B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi. Kadar se je kdo ranil, ni ga boljše sredstvo, da se bolečina zmanjša in rana hitro zaceli, kakor to mazilo. „Praško domače mazilo“ se dobi tudi v tujakšnih lekarnah. — Glej inserat!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. januarja: Ana Klemenc, posestnikova žena, 44 let, Krakovski nasip št. 14, vnetje prsne mreže — Fran Slanovec, mestni ubog, 83 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost. — Jožef Vozel, dmiar, 52 let, Radeckega cesta št. 11, ponesrečenje. — Ana Marolt, učiteljova hči, 2½ leta, Karlovska cesta št. 6, jetika.

Dne 2. januarja: Olga Škof, hči raznašalca tiskovin, 4 leta, Cerkvene ulice št. 21, vnetje možganske mreže.

Meteorološko poročilo.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
3.	9. zvečer	734.6	1.5	sr. sever	megla	0.0 mm.
4.	7. zjutraj	740.3	— 1.9	brezvetr.	megla	0.0 mm.
5.	2. popol.	740.8	2.9	sl. ssvzh.	jasno	0.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 3.5°, normala: —2.7°.

Dunajska borza

dne 3. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	99.20
Skupni državni dolg v srebru	99.15
Avstrijska zlata renta	118.90
Avstrijska krona renta 4%	95.95
Ogrska zlata renta 4%	118.70
Ogrska krona renta 4%	94.40
Avstro-ogrske bančne delnice	1590.—
Kreditne delnice	635.75
London vista	239.10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.15
20 mark	23.44
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	93.80
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

Za mnoge dokaze ljubeznivega sočutja mej boleznijo in o smrti naše preljube, nepozabne sestre, svakinje in tete, gospodične

Marije Gestrin

kakor tudi za obilno spremstvo k zadnjemu počitku ter za krasne vence, se pristočno zahvaljujem

(37) žalujoči ostali.

V Ljubljani, 4. prosinca 1902.

Pri kataru

sapnih organov, kašlju, nahodu, hripavosti in vrtnih boleznih zdravilni opozarjajo na

MATTONLIEV
GLESSHÜBLER
 naravna
 alkalična kislina

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana. (30—1)
 Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirujoči učinek, posebno pospešuje razlizenje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo.

V Ljubljani se dobi pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih spekerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Medicinec

išče gospico, katera bi ga pri zadnjem rigorozu denarno podpirala. Zakon ni izključen. Slika se prosi. Dopisi pod „F. N. 4“ poste restante Graz. (33)

100 do 300 goldinarjev na mesec
 lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (2394—10)

Na parnih žagah izurjeni

mašinist

zanesljiv in trezen, se oglasi lahko takoj pri **Franjo Žagarju**, Staritr pri Rakeku. (2874—3)

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča

pekarna in slaščičarna

Jakob Zalaznik

Ljubljana, Stari trg 21. (38-1)

Obrtniki

kateri žele napraviti svoje delavnice z električno gonilno silo dobijo prostor in moč pod jako ugodnimi pogoji ob državni cesti v daljini četrte ure od kolodvora Kranj. Za obrtnike, kateri hočejo ustanoviti lastno obrt, je najboljša priložnost.

Natančnejša pojasnila daje lastnik **A. Kreuzberger v Kranju.** (28)

Št. 46058. (25—1)

Ustanova za sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je mesto **Jožefe Jale-nove** ustanove za sirote v znesku 84 K na leto.

Prošnje za podelitev te ustanove, do katere imajo pravico v Franciškanski, v Št. Peterski ali v Št. Jakobski župniji v Ljubljani rojene sirote, ki še niso 15 let stare, vložiti je tukaj do 20. januarja t. l.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 29. decembra 1901.

Min
 z zadostno vodno močjo

in s 4 orali posestva vse blizu **Kranja** na **Gorenjskem** se iz proste roke **proda.**

Natančnejše se poizve pri posestniku **Francu Breclju** na **Rupi**, pošta **Kranj**, Gorenjsko. (9—1)

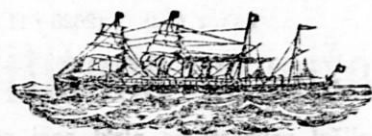
Čas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakove, Ljubno, čez Selthal v Ansees, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prage, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Anseesa, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Hebr, Marijinih varov, Plzena, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphia. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali (1115—23)

Ant. Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Tovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarskim mojstrom in stavbenikom svojo veliko zalogo **najmodernejših prešanih ter barvanih prstenih pečij** in **najtrpežnejših štedilnih ognjišč** lastnega izdelka, in sicer ru-javih, zelenih, modrih, sivih, belih, rumenih i. t. d., po **najnižjih cenah.** Ceniki brezplačno in pošt-nine prosto. (1)

Kot blagajničarka

v trgovino ali pa kot pisarica v kako pisarno želi vstopiti izobražena gospodična. Ponudbe pod **A. S. Martinova** cesta 23 v Ljubljani. (4—2)

Vsak dan sveže in fine pustne krape

priporoča slaščičarnica (2872—2)

R. Kirbischa

Ljubljana, Kongresni trg.

Ker je brivec Ivan Cekorič iz nezanih vzrokov pustil obrt, zato se brivnica

v Domžalah (24—1)

odda takoj v najem.

Več se poizve pri hišnem posestniku **Ivanu Flerinu v Domžalah št. 89.**

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani išče moža s strokovnim znanjem kot

komptoarista.

S potrebnimi spričevali opremljeno ponudbe je vložiti do 15. jan. t. l. (31)

Glasovir

dobro ohranjen iz I. dunajske tovarne se radi preselitve proda po ugodni ceni. — Istotam je tudi na prodaj **mlad pes** (Doga) pristne angleške pasme star 8 mesecev in 80 centimetrov visok.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (21—1)

V najem se da lokal

ozir. proda se stara dobro upeljana **specerijska trgovina** z žganjetočom v nekem trgu na Dolenjskem. Pri prevzetju zahteva se tretjina, t. j. okoli 1000 K na račun, drugo pod zmernimi pogoji. Naslov se izve pri uprav. »Slov. Naroda.« (35—1)

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kisla voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškem, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehuru in ledvicah. (16-1)

Zastopstvo za Kranjsko in Primorsko:

Fran Rojnik

Ljubljana, Pred škofijo št. 22.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogacarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Samo še danes, v soboto, 4. januarja:

Ilepa Švica.

Od nedelje, 5. do 11. januarja

— Velezanimivi —

Sijam.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (26)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojake do narednika 20 h.

Čudezna svetilka.

Wunderlampe.

A. Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip itd. itd. po najnižjih cenah.

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg št. 2

priporoča:

Povsod znane „Dunajske želodčne kapljice“, 1 stekl. 20 h, 6 stekl. 1 K. **Baby-puder**, priljubljen in jako cenen trosilni prašek za otroke, 1 majhna škatlica 30 h. 1 večja škatlica 50 h. **Menthol-prašek za zobe**, jako dober in neškodljiv, v plehastih škatlicah à 60 h. K temu **Menthol zobna in ustna voda** (tudi zoper zobobol), uničuje slab duh po kadenju in jedilih. 1 v. stekl. 1 K.

Tudi se v lekarničnem laboratoriju izdelujejo **zanesljivo močna, čista kemična**

sodovica in pokalice.

S cenami lahko konkuriram z vsako trdko.

Lastnik:

Mr. Ph. Mardetschlaeger, lekarnar in kemik.

Konkurenčne cene!

Ceniki brezplačno!

Fr. P. Zajec

urar, trgovina z zlatino in srebrnino Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih **svilarskih žepnih in stenskih ur.** Nikelnasta remontor ura... od gl. 1-90. Srebrna cilindar remontor ura... 4.—. Trgovina vseh optičnih predmetov: očal, barometrov, termometrov, daljnogledov. Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Kdor kupuje

sukneno blago

ogleda naj si novo urejeno sukmeno skladišče trvdke

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5

kjer se lahko prepriča o

cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševioa (sukna)

katero blag. je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah.

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene.

Vzorce pošilja na zahtevanje poštino prsto.

Fotografski atelijé na sv. Petra cesti št. 27 **L. Krema.**

Solidna in cena izdelava slik vsake velikosti.
Izložbe: na Sv. Petra cesti, v Prešernovih
ulicah in v „Zvezdi“.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše **žime.**

M. Pakič
Ljubljana.
Neznanim naročnikom se pošilja s
povzetjem.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in
kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča
dela.
Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke
je vedno na izbero.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in
po niski ceni. Vse mere se shranjujejo in
znamenjujejo. Pri sunanjih naročilnih bla-
govoli naj se vzorec vposlati.

Stari trg št. 21.

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Prodaja moke

In raznovrstnih živil.

Prodaja drv in oglja.

Stari trg št. 32.

Avzug Repič, sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16
(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja stare vinake posodo.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Relchova hiša)
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč
najpreprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto
medjo ali mesingom montiranih za oblake z
pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in
po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Vsprejme se krojaški učenec.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«.
(2825—2)

Trgovina mešanega blaga

z žganjetočem, katera že obstoji skozi
osem desetletij, se zaradi slabega
zdravja z zalogo in hišo vred prav pod
ugodnimi cenami **proda**, ali pa kakemu
spretnemu trgovcu **v najem da**.
(2718—4)

Kašelj

utolažijo
preizkušeni in fino okusni

(2344—9) **Kaiserjevi**

prsní bonboni

2740 notarsko overovljenih
spricelval jamci za gotov
vsepeh pri kašlju, hripa-
vosti, katarju in zasliženju. Mestu teh
ponujano naj se zavrne! Zavoj 20 in 40 vin.
Zalogo imajo: Mr. Pr. Mardetschlaeger v
Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega
mostu: pri Ubaidu pl. Trnkoczyju in v dež.
lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. V No-
vem mestu v lekarni S. pl. Sladojevič.

Občinskega redarja in sluge

služba v trgu Šmarje pri Jelšah na
Štajerskem se odda: Prosimi je **do 15. ja-
nuarja 1902**. Dohodki 360 K in pri-
stojbine od oklicov in odgona

Občina trg, Šmarje pri Jelšah,
dne 26 decembra 1901.
(2827—2)

Župan: **Ferlinc.**

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste

kakor tudi (2826—11)

kožice za snažiti

v različni velikosti po niski ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Knjigovodja

v kako trgovino želi vstopiti mladenič, ki
je prebil v Gradcu izkušnjo v knjigovodstvu
z odliko ter absolvirati 6 razr. gimnazije.
Kdo? pove uprav. „Slov. Naroda“.
(29—1)

Konjak
Julien
najboljši tuzemski konjak
se dobiva pri
fr. Buzzolini, Kham
& Murnik in
A. Slacul.

Učenca ali praktikanta

iz dobre hiše sprejme tvrdka **Kham &
Murnik**, trgovina specerije, delikates in
vinarna.
(2826—2)

kihče

naj ne zamudi oglašiti se za prevzetje agenture
neke najstarejše menjalnice za prodajo postavno
dovoljenih državnih in posojilnih srečk proti pla-
čilu na obroke. **Najvišja provizija, pred-
plačilo, ozir. stalna plača.** Ponudbe pod
V. Z. 8497* na Haasenstein & Vogler,
Dunaj.
(2834—6)

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom
razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin
Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 375
Prava srebrna remontoarka . . . 580
Prava srebrna verižica . . . 120
Nikelnasti budilec . . . 195
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima
zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in
tisoč priznanih pisem. (2758—6)
Ilustrovani katalogi sastonj in poštnina prosto.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana sl. občinstvu uljudno naznanjata, da dosedanjo gostilno
„pri Gambrinu“ v židovski stezi št. 4 opustita, ter prevzameta
dne 1. januarja 1901

restavracijo Auer-jevih dedičev v Wolfvih ulicah št. 12.

Zahvaljujeva se torej tem potom vsem častitim gg. gostom in
obiskovalcem najine dosedanje gostilne za poset iste in za prijazno na-
klonjenost, katero vživati nama je bila čast; obenem pa priporočava najino
novo restavracijo sl. občinstvu v cenjeni obisk, kjer bodeva, bodisi iz kleti
ali kuhinje vsakemu najbolje postregla.

Vedno sveže pivo iz domače Auer-jeve pivovarne, kakor tudi
fina, pristna in naravna vina. — Jedila gorka in mrzla ob
vsakem času. — Opoldanska hrana in večerja v abonent.

Elegantni in prijetni zimski prostori in salon so društvom
ter obiteljskim krogom na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

(2850—2)

Alojzij in Marija Rasberger.

Trgovina z železnino „Merkur“ **Peter Majdič**

v Gelji, Graška cesta št. 12.

**Zaloga lite železnine in lite posteklene posode iz Stěchlavskih
fužin grofa Waldsteina.**

**Zaloga na debelo paličnega železa žice, žeblice, železnine in vsega
kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja,
nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavinih mlinov,
tehtnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje
kuhati.**
(2—2)

**Poljedelski stroji, slamoreznice in mlatilnice, sesalke, cevi iz
železa in kamenščine, traverze, trstje, cement, strešna lepenka,
stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.**

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-
poludne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene
obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih
obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunala
vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezerv-
nega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem
svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.**
Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da
vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar malo-
letnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice
se dobivajo brezplačno.

(13—1)

D^{or}. Alojzij Kraut

uljudno naznanja otvoritev svoje odvetniške
pisarne

v Kamniku v hiši gosp. Kende

kjer je poprej bila pisarna ranjkega dra.
Temnikerja.

(27—1)

V Kamniku, dne 1. prosinca 1902.

Dobro izurjen kletar in ekonom

išče službe v kaki večji trgovini z vinom ali na kako večjo posestvo kot oskrbnik. Ponudbe prosi na upravnishvo »Slov. Naroda«.

(2805-3)

Tovarna za lesene klinčke
na Ogrskem išče spretnega

poslovodjo

ki je popolnoma izveden v izdelovanju po ameriškem sistemu in mora za brezhibne izdelke garantirati. — Istotam se tudi sprejme spretne

nožobrusilec.

Ponudbe s plačilnimi pogoji naj se pošiljajo na: **Schmidt & Perifaster, Karansebes, Ogrsko.**

(2804-3)

Pri žlezah, škrofelnih, angleški boleznih, kožnih izpuščajih, protinu, revmatizmu, pri boleznih v vratu in na pljučih, starem kašlju, za slabotne malokrvne otroke priporočam svoj povsod znani in priljubljeni in od zdravnikov veliko priporočani

(2106-8)

Lahusen-ov jedoželezniati jetrni tran

(salo iz kitovih jeter).

Ta jako dobri in vspešno vplivajoči jetrni tran pre-sega po svoji zdravilni moči vse slične izdelke in novejša zdravila. Okus jako fin in mil, zato ga jemljejo radi veliki in mali brez gabenja ter ga lahko prenašajo. Zadnje leto se je porabilo kakih 80.000 steklenic, kar najbolje izpričuje njegovo dobroto in priljubljenost. Mnogo priznanj in zahval. Cena 3 in 6 K, zadnja količina se priporoča za daljšo uporabo. Ozira naj se pri nakupu na trdiko tovarnarja spotekarja Lahusen-a v Bremah. V Ljubljani se dobiva v lekarni pri „Mariji pomagaj“, na Realjevi cesti št. 1, pri „Orlovi lekarni“, na Jurčičevem trgu št. 2, v lekarni pri „Angelju“, Dunajska cesta št. 4, lekarna pri „zlatem jelenu“, na Marijinem trgu in lekarna pri „Jednorogu“ na Mestnem trgu.

V celih vagonih po 100 meter-skih stotov s Škal nudi

Brikets

vagon blizu 22000 kom. za 140 K.

Premog v koscih

za 32 kron

na vse železniške postaje, izvzemši one na progi Spodnji Dravograd-Celje,

(2099-15)

Škalski rudokop za premog
Velenje (Juž. Štajersko.)

Epilepsija. (571-43)

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosto v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a.M.

Uradno dovoljena (22)

posredovalnica stanovanj in služeb

G.F.L.U.X

Gospodske ulice št. 6

išče mujno:

10-12 kuharic k 2-3 osebam, obenem tudi sobarice ali služabnike, dobra plača; 3-4 sobarice k posameznim damam, 4 boljša dekleta na Ogrsko k otrokom, bone, prodajalke za Ljubljano in za zunanjo čedne mlade natakariče za zunanjo, izborni plačilo, služabnik v gosposko hišo pod dobrimi pogoji. Natančneje v pisarni, potnina tukaj.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plašče za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih klobukov in čepic perila, kravati itd. po najnižjih cenah.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileni blago, perilo, a a a a a klobuka za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. a a a a a

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

šivalni stroji po najnižjih cenah. Blekile in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. Vnana naročila se točno izvršijo.

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciškanska ulice 4. Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove podo, karbolinoja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rešeno in fino po najnižjih cenah.

Opravnika

kateri je kako kmetiško šolo z dobrim vspehom dovršil in kateri je tudi že v jednaki lastnosti dlje časa kje služboval, tako da je posebno v poljedelstvu in živinoreji popolnoma praktičen, išče podpisano vodstvo.

Letna plača znaša 900 kron in nadomestek za kurjavo 40 kron. Poleg teh prejemkov v gotovini, uživa opravnik prosto stanovanje ter deputat enega litra neposnetega mleka in en liter hišne pijače na dan. Prosto ima tudi svečavo ter mali vrtič, za katerega udobava potrebni gnoj.

Prosilci vložijo svoje, s šolskim ter dosedajšnjim službenim spričevalom, opremljene prošnje pri podpisnem vodstvu prej ko mogoče.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem.

Na Dolenjskem, dne 3. januarja 1902.

(36-1)

Stroji za poljedelstvo

vse vrste, kakor: slamoreznice, vitla (gepelne), mlatilnice, mlinci za šrotati kakor tudi mlinci s kamni za moko, kakor vodni mlinci narejeni in z roko ali s konji za goniti, jekleni plugi (sistem Sack), travniške brane, stroje za kositi itd. itd.

Vse vrste trombi in cevi za vodovode in tehnično potrebščino za tovarno.

Potem železniške šine, traverze, peči, štedilnike, okovi za vrata in okna, kuhinjska oprava itd. itd. se dobi najcenejše in najboljše pri

(2809-3)

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na drobno in zaloga poljedelskih strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Stroji samo prve vrste.

Slovenski ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno.

Življenska zavarovalnica v Gotha.

Stanje zavarovanj dne 1. decembra 1901:

806 1/2 milijonov mark.

Bančni fondi 1. decembra 1901: 265 3/4

Dividenda v letu 1902: 30 do 135 % letne normalne premije, po starosti zavarovanja.

K pristopu vabi

Ed. Mahr.

(422-12)

K. in R. JEZEK

tovarna in livarna kmetijskih in poljedelskih strojev v Blanskem na Moravskem.

Podružnična zaloga

v Ljubljani, Dunajska cesta, v hiši gosp. Ivana Kneza na dvorišču „pri Figovcu“.

Zastopnik oziroma voditelj zaloge je

Ivan Komatič.

kateri priporoča te izdelke, posebno lahko tekoče mlatilnice z medenimi tečaji ali pa na kroglice, vitlje (gepelne) od ene do štirih konjskih močij. Potem najnovejšo slamoreznic z mehnično zavoro s povratkom. posebno znane patent „Austria“ št. 7, 6, 5, 4, katere se gonijo z roko ali pa z nogo, ter so posebno priročne za gepel vsake sile. — Dalje sesalke (pumpo) za gnojnice, stiskalnice za grozdje in sadje, žitočistilnice, veteroce, stroje za robkanje koruze, reporeznice itd. po nizkih cenah.

Za vsak odvezi komad se da jamstvo.

Kmetovalci, kateri niso v stanu kmetijskih strojev takoj plačati, dobé iste tudi na obroke. (2815-3)

Svarim kmete in gospodarje, da se varujejo precešenih strojev.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišje odlikovanje!

Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s

na podplatu.

Šentpeterburške

galoshe

čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdela v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

V Ljubljani se dobivajo pri znanih trdkah: J. S. Benedikt, Ernest Jeunther, A. Kaseh, Henrik Kenda, Iv. Kordik, Ant. Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schaffer, F. M. Schmitt, Fran Szantner itd. (2808-16)

Izdelovanje sodavice

z našimi avtomatično delujočimi stroji na sodavico pri-naša obilo dobička. Zahtevajte cenik ter proračune stroškov o

popolnih strojnih napravah

za sodavico najnovejšega sistema, kakor tudi pristroje (aparate) za točenje piva in vina v veliki izberbi.

(2796-3) Brez stroškov in franko.

pri

Dr. Wagner & Compagnie

združene tovarne kot komanditno društvo, podružnica na Dunaju XVIII.

Schoppenhauerstrasse 45.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetje, korenine itd. tudi po Knepu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebnosti, kirurški obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosk in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumna in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solj za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, enojan, kolmož, krmilno apno i. t. d. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 3

FRANJA MERŠOL * Ljubljana * Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa keršna blaga. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Alojzij Kraczmér prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

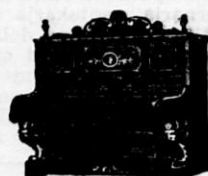

Največja zaloga glasbenega orodja.

Zastop dvrne trvdke bratov Stingl na Dunaju.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih: „Glasbena Matica“ ter „Filharmonično društvo“ v Ljubljani.

Lastna delavnica za popraviljanje.

Fran Bergant

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6

nasproti cerkve sv. Jakoba

priporoča svojo

špecerijsko in delikatesno

Na debelo. trgovino. Na drobno.

Specijalitete:

Doma žgana kava.

Šunke in salame.

Garantirano pristen rum, konjak, ruski čaj ter

raznovrstna južna vina.

Maturant-realec

želi dobiti **začasno primerno službo** v kaki odvetniški ali notarski pisarni.

Ponudbe pod „realec“ na upravnishstvo »Slov. Narod.« (2869—2)

Svet. razstava v Parizu 1900 „Grand Prix“.

Svetovnoznani

ruski karavanski čaj

bratov

K. C. POPOFF

MOSKVA

c. kr. dvornih zalagatelj.

Najfinišje blago.

Pisarna: **Dunaj, VII. 2, Breitegasse 9.**

Na drobno se dobiva v vseh zadevnih finejših trgovinah v originalnih zavrtkih 2275-7)

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč

Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni opremi, kakor tudi z emajlom, porcelanom, s majolično opažbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije, gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa, se naravnost pošilja. (923—36)

Kar Nemčija premore,

premore Avstrija tudi.

Brez carinskih stroškov in visoke voznine pošiljam kakor iz Nemčije, za absolutno nekonkurenčne

cene svoje garanti-rano brezhibne in na svetu najboljše

fonografe

za zasebnike, avtomate za restavracije, kavarno, javne

lokale od 24 kron naprej v mesečnih obrokih po 2 K in

več. Specijaliteta: Garantirano originalni valjarji, ki jih napravljamo v lastnih lokalih v izvornih

avstrijskih in slovenskih narečjih kakor tudi izvorna avstrijska vojaška godba. (2633—5)

Prva avstrijska specijalna trgovina za fonografe

Leop. Kimping, Dunaj IX., Währingerstrasse 22 n.

En gros-oddelek, brez ulične izlozbe.

Trgovski učenec

poštenih starišev, vsprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom pri

(2867—2) M. Žigonu v Škofji Loki.

RONCEGNO

najmočnejša naravna, arsen in železo

sodružujoča mineralna voda

priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri

anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.

Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah. (1906—18)

Vari. znamka: Sidro. LINIMENT CAPS. COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priprano izborno, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h. K 1.40 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v zaklepnih z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem je vsakdo prepričan, da je da je dobil originalni izdelek. (622—6)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu

v Pragi, I. Elizabete cesta 5.

Praško domače mazilo

Iz lekarne

B. FRAGNER-ja v Pragi

Je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi.

V puščah a 35 kr. in 25 kr., po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Ako se vpošlje naprej gl. 1.58, se pošljejo 4/1 pušice, ali za gl. 1.63 6/2 pušic, ali za gl. 2.30 6/1 pušic, ali za gl. 2.48 9/2 pušic franco na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zraven stojično zakonito depoponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga

Malá strana, ogel Nerudove ulice 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-

detschlager, J. Mayr. 14-1

Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in najboljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom =

Kathreiner.

Domače klobase

vsake vrste in prekajeno meso

izdeluje

po najnižji ceni od novega

leta naprej

Jožef Bergmann

v Prešernovih ulicah

v hiši g. Perles-a

v Ljubljani

ter se najljudneje priporoča.

Za delavce in vojake so cene od

6 vinarjev naprej. (3—2)

Naznanilo.

Usojam si cenjenemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem prevzel staroznano

Koslerjevo

pivovarno - restavracijo

v Spodnji Šiški.

Skrbel bodem, da bode slavno občinstvo postreženo s pristno pijačo ter z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili ob vsakem času.

Otvoritev dne 5. januarja 1902.

Za obilni obisk se priporoča

(2819—3) **Fran Klanšek.**

P. n.

Velecenjenemu občinstvu, prijateljem in znancem uljudno naznanjam, da sem svojo trgovino v **Mariboru** prodal, in da sem z novim letom pričel popolnoma na novo založeno

trgovino s suknenim, manufakturnim in modnim blagom

v Ljubljani, na **Marijinem trgu št. 1.**

(34—1)

Opirajoč se na moje večletne direktne zveze s prvimi tovarnami v naši stroki, možno mi je pošteno postreči vsakemu z dobrim blagom po najnižji ceni.

Blagohotni naklonjenosti, kakor tudi k obilnemu obiskovanju svoje trgovine se udano priporočam

s spoštovanjem

Franc Dolenc.